

РЕЧ НА РЕЧ: Томислав Николић, председник Србије

Поштовани гледаоци, добро вече. Гледате *Реч на реч*. Наш вечерашњи гост је изабрани председник Србије Томислав Николић који за неколико дана преузима дужност. Господине председниче, добро вече.

Николић: Добро вече.

Изјавили сте да желите да положите заклетву 1. јуна. Пред киме ћете полагати заклетву, пред новим или старим сазивом парламента?

Николић: Па, стари сазив парламента практично више и не постоји. Ми смо, који смо били на листама, добили уверење да смо изабрани за народне посланике, тако да ја очекујем да госпођа Славица Ђукић Дејановић закаже конститутивну седницу. Претпостављам да ћемо се о томе договорити у понедељак, али мислим да то може да буде идуће недеље и да одмах, или тог дана или сутрадан, у оквиру те седнице ја положим заклетву. Мислим да ћу сарађивати са новим парламентом и онда пред њим треба и да положим заклетву. Стари је већ отишао. Стари парламент практично више не постоји.

И мислите да треба, генерално, убрзати све процесе у Србији?

Николић: Да, ја сам у то убеђен из више разлога. Јуче сам разговарао са гувернером Народне банке, који је потом изашао у јавност. Подаци нису охрабрујући. Подаци су лоши и наше финансије стоје јако лоше. Отприлике да се психолошка нестабилност појављује код многих људи, па и код страних инвеститора, који још увек не знају како ће да изгледа нова Влада, који ће њен концепт да буде. Наше стање, ниво по коме нас процењују је много нижи кад немамо Владу него кад имамо Владу. Ми ћемо, вероватно, много јефтиније продати своје обвезнице ако их данас продамо него кад формирамо Владу. Ми ћемо се скупље задуживати ако немамо Владу него ако Владу имамо и ако је она чврста и стабилна и има упориште у парламенту. Ја зато молим политичаре да се уозбиље, посебно оне који су још у првој ноћи после првог круга избора рекли да су формирали Владу. Време је да одмах о томе разговарамо. Време је да та Влада добије гласове у парламенту, да почне да делује, пошто је очигледно да нас очекују тешки финансијски проблеми које без међународне помоћи нећемо моћи да решимо. И ту посебно мислим на отплате од септембра месеца, које се крећу у стотинама милиона евра, уз веома смањене приходе. Очигледно је да ми морамо да добијемо једну чврсту, храбру, одлучну, реформску Владу која ће да се упусти у борбу са многим недаћама које ће да наследи од претходне Владе.

Да, само да напоменемо, имамо Владу, јер ова Влада која је тренутна. Она ће радити док се не изабере нова.

Николић: Слажем се. То су институције које функционишу и тако и треба да буде у држави, али очигледно је да је све у ишчекивању нове Владе и да са старом нико озбиљно не рачуна.

Пре него што дођемо до тога, о Вашој првој одлуци као изабрани председник, Ви од јуче нисте, колико разумем, ни члан Српске напредне странке?

Николић: Па, знате, ја сам то обећао грађанима Србије, не као једно од обећања у кампањи него као начин на који ја схватам политику. И ако сам много година критиковао људе који су покушавали да ме убеди да ће поштено да воде државу ако успешно воде своју странку, онда је био ред да покажем а шта ја, у ствари, шта ћу ја да урадим ако дођем у ситуацију и рекао сам да не могу да будем председник странке. Желим да сви грађани Србије схвате – и они који су гласали за мене и они који нису гласали – да схвате да је мени сада Србија интерес и приоритет, а не само једна странка. Практично, све странке су сада моје – и оне које никада нису ни мислиле да могу са мном да сарађују и странка коју сам основао и коју сам довео до оваквих резултата. Дакле, ја сам јуче, тешка срца, ја морам да признам, поднео оставку на функцију председника Српске напредне странке,

рекао да ћу ја можда постати члан те странке поново кад не будем председник Србије – сад, то зависи и од биолошких околности – али било је тешко и мени и странци, Главном одбору странке. Мислим да су избиле емоције. У мени се накупило доста тога, и у животу и у кампањи, а то је била ваљда прилика кад је то... као што Срби на растанку плачу, мени се то десило. Ја...

Али Ви нисте познати по емоцијама у политици, уопште у јавности, не знам заиста какви сте приватно. Шта Вас је то победило јуче? Били сте један од политичара који су баш познати по томе да могу сваку вест да кажу или све да кажу без тога да Вам се на лицу види шта је Ваша реакција.

Николић: Ја сам јуче себи први пут дозволио да не буде политичар него да будем обичан човек какав и јесам. Знате, онај ко жели да води Србију заиста не би смео да претерано испољава своје емоције зато што мора да буде увек чврст и одлучан. То је био један тренутак у коме сам ја сагледао и свој живот и оно што сам урадио са обе странке у којима сам био, и кампању у којој сам безмало представљен као најгори човек, а ипак сам победио и Србија је хтела да будем председник. Дакле,... Ево, ја се извињавам. Мени се накупило било много тога и то је морало да изађе из мене и није било друге прилике него пред онима које сам сматрао својом децом. Заиста, заиста, не знам, неће ми се скоро поновити то.

Можда неком добром приликом. Али, Ви сте направили Српску напредну странку, да Вас цитирам, „са ливаде“. Онда сте рекли: „Дете је порасло, осамосталило се“ и да сте Ви отприлике сада само саветник, и то ако Вас питају за мишљење. Међутим, као што знате, деца не слушају увек родитеље. Је л' се бојите мало да би дете могло да оде у правцу који Ви не одобравате?

Николић: Али, немогуће је. Ја имам и два сина, који нису отишли у правцу који ја не бих одобрио. То како сам странку основао и како сам је водио, видеће се сада кад је странка без мене, јако брзо. Међутим, мој заменик је Александар Вучић, који је 20 година уз мене, са којим сам делио и добро и зло, који ће то умети одлично да ради. У странци има много људи који имају своје функције. Ја се уопште не бојим. Мислим да ће странка имати још бољи резултат, пошто ћу ја да се трудим, са функције председника Републике, да услови за такмичење у политици буду регуларни, коначно једном, фер и регуларни. А у таквим условима таква идеја коју носи Српска напредна странка увек ће да побеђује.

Желите да будете председник свих грађана Србије. То сте више пута понављали и у кампањи и после и зато сте и поднели оставку, али јасно је да имате, да има много оних који Вам нису наклоњени. Како мислите њих да придобијете?

Николић: Радом. Знате, Томислав Николић је био председник Српске напредне странке, пре тога Српске радикалне странке, пре тога у Народној радикалној странци, потпредседник. То је једна фаза мог живота. То је бављење политиком у коме се сукобљавате са људима, своју идеју намећете у односу на друге идеје. Данас сам ја председник Србије. Ја данас немам сукобе са грађанима Србије. Ја данас не намећем идеју странке другим политичким странкама. Ја данас, коначно, имам прилику да покажем свим грађанима Србије да је у мени увек постојао овакав човек који је имао разумевања за све друге и који је само чекао прилику да то покаже. Знате, ја у срцу носим демократију. Некада нисам желео то да испољавам. Некада ми није било ни могуће. Али, данас када је, у ствари, од момента када сам основао Српску напредну странку и кад сам сам одлучивао о свакој својој речи и о сваком свом потезу, то је период у коме, чак и они који су против мене правили кампање нису могли да пронађу ни једну једину реч која би била изговорена као недемократска. А тек на овој функцији на којој се захтева од човека да буде демократа, показашу заиста како ту демократију озбиљно схватам и како би желео да је наметнем као доминантни начин мишљења у Србији, посебно међу онима који су на власти. И због тога, како год да се формира Влада и која год политичка странка да буде у њој, биће то Влада са којом ја желим да сарађујем, да развијемо ту демократију око које нас и данас опомињу они који о демократији у Европи и у свету брину. И обично то буде једна од првих замерки: „недемократска је држава“, „нетранспарентна је држава“, „одлуке се доносе искључиво у једном уском кругу“, „непознато је власништво над приватним

медијима“, „уређивачка политика...“. А зашто да нас због тога опомињу кад ми већ 22 године имамо вишестраначки систем. А имали смо га и пре Другог светског рата. Ми нисмо нови у демократији и у парламентаризму. Тај мали период комунизма у историји једне државе није могао да нас одвикне од демократије. Мој задатак ће бити да Србија буде демократска држава. Показаћу то својим примером. Мислим да сам то јуче направио, први корак у томе. А потом ћу заиста са том Владом да сарађујем са том владом, ако жели да се остварују циљеви које смо ваљда сви у кампањи износили и то да буде борба против сиромаштва, незапослености, борба против мита, корупције и криминала, борба за боље услове живота. То је сад, ваљда, основни циљ.

Дакле, тај први корак, колико год да је био тежак, зависио је само од Вас. Сад долазе кораци који су, такође, тежи, али не зависе од Вас. Први је – формирање Владе. Колико сте укључени у тај процес, будући сте Ви онај који треба неке да да мандат за формирање Владе?

Николић: Ја у тај процес још увек нисам укључен, чак ни формално, пошто нисам положио заклетву. Знам само оно што зна и јавност Србије, а то је да су се странке из бивше владајуће коалиције договориле те ноћи и из тог договора је проистела подршка за други круг председничких избора. И ја их заиста молим да, уколико тај договор постоји, да то врло брзо завршимо. Свесни су ваљда тога да Србија сваком даном губи и да тај губитак тешко може да се надокнади. Ми смо сви озбиљни људи. Имали смо кампању. Свако је говорио оно што мисли да му је дозвољено. Многи су говорили једни против других. Али сада је престало време за то. Сада је дошло време да сарађујемо. Ја не знам ко ће да формира владу. Чини ми се да ће то да ураде Демократска странка, СПС и странке бивше коалиције, али их молим да о томе одлуче што пре, пошто бих желео да одмах поверим мандат за састављање Владе.

Е, сад, али ту имамо једну, 'ајде да кажемо, малу забуну. Рекли сте да Борис Тадић треба брзо да одлучи да ли жели да буде премијер, ал' такође сте рекли и да намеравате да мандат прво понудите Српској напредној странци. Је ли можете то мало да разјасните, у духу овог што сте малопре говорили?

Николић: Па, могу, зато што, оног часа кад положим заклетву, ако је створена некаква већина, ваљда ће одмах доћи код мене да ми кажу да је створена већина и онда ја немам разлога да преговорам са председницима странака, шефовима посланичких група које су заступљене у парламенту. Тај пут о коме, та друга варијанта о којој говорите је у случају да неколико дана ја немам информације да је већ конституисана већина. Онда морам да почнем разговоре – ја желим да поштујем Устав потпуно и Закон о председнику Републике – почињем разговоре са представницима парламентарних странака. И кад обавим те разговоре, ако нема већине која би ми се представила, ја онда поверавам мандат ономе ко је освојио највише гласова да покуша да састави Владу.

Како Вам звуче анализе у медијима у којима се спекулишу разне ствари. Спекулише се, рецимо, и то да би могло да дође до опструкције формирања Владе, да би Ваша бивша странка могла да, кад додате ту лопту, да је сакрије, да је чува, да би ови други могли да одуговлаче. Уопште, како то Вама звучи и шта сте Ви спремни да урадите да омогућите да се Влада брзо формира?

Николић: Ја знам да су све странке свесне озбиљности ситуације и чекају последњи рок до септембра месеца, то је катастрофа за Србију. У Српској напредној странци сам оставио веома озбиљне људе и не пада им напамет то да раде. У то сам убеђен. Демократска странка мора да схвати своју одговорност и данас, иако је њихов председник изгубио на председничким изборима, мора да схвати одговорност за Србију. Она има могућности да формира Владу. У то мора да уђе што пре, ако жели. Ако не жели, и о томе треба да обавести Србију што пре. Због тога ја, пошто сам убеђен да је... Ако медији говоре да је Борис Тадић кандидат Демократске странке за премијера, ја се сада њему директно обраћам и ја га молим, у интересу Србије, да што пре одлучи зато што његово оклевање може да кошта Србију. А зашто бисмо то, ако ће та влада да буде формирана, зашто бисмо чекали неколико месеци? Нека се договоре одмах, нека се договоре што пре да не бисмо правили тај пут, који јесте уставни, јесте законски, али је бесмислен ако постоји воља већине да се Влада формира. Зато ћу покушати у јавности да их призивам, из савести, одговорности, озбиљности, да их... Ево, ја их и сада молим да то ураде што пре.

Да, али то сад понављате оно што сте им већ рекли и приватно, јер није тајна да сте се чули са Борисом Тадићем, или ово сад говорите јавно први пут?

Николић: Не, ја сам то рекао и Борису Тадићу, на изванредан начин и Ивици Дачићу. Наши разговори више нису приватни. То су разговори између председника Републике и представника великих парламентарних политичких странака. Ми се никада приватно нисмо ни састајали.

Када кажем „приватно“ мислим нешто што није у јавности, чему јавност не може да присуствује.

Николић: Тако је, што није било формално зато што ја још увек нисам формални председник, али зна се да сам изабран за председника. Дакле, јесте, рекао сам и господину Тадићу. Ја разумем његове дилеме. Ја нећу у то да улазим. То је већ његов живот. Знате, по мени, врхунац каријере је бити председник Републике и ја сада његове дилеме разумем. За Србију је један човек на врху кад је председник Републике. Он после тога треба да размисли да ли да силази ниже или не.

Ви сте рекли да сте са Борисом Тадићем, практично, од недеље увече, поново у добрим односима, поменули сте, као што је било до априла 2010.

Николић: Једанаесте.

Две хиљаде једанаесте, онда сам лоше прочитао годину. Да ли то значи да би Вам он био неки добар партнер као премијер у некој будућој Влади, поготово што је он спомињао да није баш заљубљеник кохабитације?

Николић: Не, нисам на тај начин размишљао. Размишљао сам на начин на који је он био председник Републике до априла прошле године, на начин да смо се једном у два месеца састајали. Ја сам представљао највећу опозициону странку – не у парламенту, али се видело у јавности да смо ми највећи, он је представљао највећу владајућу странку и разговарали смо о судбини земље. Никада превише приватно, никада превише страначки, искључиво о судбини земље. И ја бих желео да то почнемо поново, зато што нам, ако ни за шта друго, за решавање судбине Косова и Метохије треба консензус. Бићемо суочени са великим искушењима. Ми желимо да отпочнемо преговоре са Европском унијом о приступању. Ја бих желео да знам шта је пре тога испостављено као захтев, шта смо пре тога прихватили као своје обавезе, а како изгледају ти договори са привременим институцијама у Приштини, шта смо ми ту све прихватили. Желео бих да изађемо, ако господин Тадић формира Владу, на Влади је да изађе са планом за Косово и Метохију, да се око тога договоримо да бих ја то одмах подржао. Ако они то не ураде у неко време, сматраћу својом обавезом да сазовем састанак и да, евентуално, ја предложим план за Косово и Метохију. Али, нећу да се мешам у уставне надлежности Владе која води спољну и унутрашњу политику зато што мислим да то гори, да то морамо што пре да решавамо. То дугујемо Србима на Косову и Метохији. То стање мора да буде решено. Устав је потпуно јасан. Да видим да ли смо се кретали увек у границама које Устав одређује и да видим да ли постоје решења око којих имамо сагласност и иза којих ће стати цела Србија. Не желим да будем човек који преговара о Косову и Метохији. Желим да будем онај ко представља сложну Србију у тим преговорима.

Е, сада, ту разјасните мало, пошто сте у кампањи рекли да желите баш Ви, као председник, да водите преговоре са Приштином. Дакле, сад мало разјасните, сад када сте изабрани за председника, шта је тачно, односно шта ћете тачно радити?

Николић: Па, тачно је то да Влада води спољну и унутрашњу политику. Ја сам рекао да треба подићи ниво преговора одмах на ниво председника Владе или ниво председника Републике, са изузетком господина Тачија с којим нико не може да преговара док постоји озбиљна сумња да је чинио злочине над Србима, да ћу, ако Влада не жели да преговара, затражити мандат да ја преговарам о Косову и Метохији, пошто нећу да се склањам. Нећу да будем иза зида, а да истурим неког чиновника који ће тобож да ми реши судбину Косова и Метохије. Али, да би преговарао

председник Владе или председник државе, иза себе мора да има сагласност свих политичких странака, па онда да то представи и грађанима Србије, да зато постоји потпуно јединство у Србији, макар у мери у којој је то могуће, већинско јединство у Србији, тако да коначно Србија зна шта се то дешава са Косовом и Метохијом и шта ће бити крајњи, коначни циљ који жели да оствари председник или председник Владе.

Али зато Вам је потребна одлична сарадња са Владом, пре свега да би Влада дала...

Николић: Па, ја сам Вас чуо кад сте рекли да господин Тадић није баш заговорник кохабитације. Мора да се сарађује.

Додуше, тад је био председник.

Николић: Тако је. Мора да се сарађује, мора да се сарађује. Ја сам тога потпуно свестан. Ја сам зрео, озбиљан, искусан човек. Ја немам никакву гордост која би ме сада подигла, па да кажем: „Шта мене брига како изгледа та Влада Србије“. Ја желим са њом озбиљно да сарађујем зато што знам у каквој је озбиљној ситуацији Србија. Ја желим да сарађујемо по свим питањима по којима они желе. Желим да им помогнем да решавају сваки проблем који постоји у Србији. Желим да нађемо консензус око најважнијих питања. Критиковаћу оно што буду урадили лоше. Прозиваћу их да раде добро. Посебно да се та борба против криминала, мита и корупције потпуно заврши. Тражићу од њих да обезбеде бољи живот за грађане Србије. Ако кажу: „Помозите“, бићу на располагању. Председник представља Србију у земљи и иностранству и ужива велики углед. Где буду рекли да треба да се оде, отићу ћу. Шта буде требало да се обезбеди као сарадња, помоћ, подршка Србији, обезбеђиваћу. Ја Владу не видим као супротстављеног партнера. Ја њу видим као људе који су на други начин изабрани да воде Србију. Ја директно, а они преко парламента.

Али, политичка реалност говори о томе да, уколико желите такав однос, онда вероватно та власт треба да се подели или бар договор између странака треба да буде много јачи. Има ли договора између Српске напредне странке и коалиције између ДС-а? Оно о чему смо у јавности прича, реците да ли је до Вас дошло, то је да би цена била да Српска напредна странка добије Београд?

Николић: Знате, то су тако бесмислене спекулације. Постоји неколико медија – и кратко ћу само о томе – који још нису завршили изборе. И кад Борис Тадић призна да сам победио, неки медији не признају. И даље су у кампањи против мене и против Српске напредне странке. Три дана сам читао о томе како и Њена екселенција, амбасадор Сједињених Америчких Држава Мери Ворлик рекла да ми треба да направимо велику коалицију. А ја сам је јуче видео први пут, и чуо, после избора. Значи, једна ноторна лаж се сервира и у њу се укључује председник Републике и амбасадор највеће светске силе, што је, мислим, недопустиво у било којој држави. Потом, чујем да ми имамо неке договоре са Демократском странком. Ми никакве договоре ни са ким нисмо имали до јуче, па та вест није могла да буде истинита, пошто сам ја тек јуче око пет сати по подне престао да будем председник Српске напредне странке. Никаких преговора није било ни ноћас. То значи да се поново пласирају некакве лажи. Демократска странка дугује својим коалиционим партнерима да се са њима договара и ту нема Српске напредне странке. По мом мишљењу, док сам био тамо, да бих доказао Србији да желим да сарађујем са новоизабраном Владом, поднео сам оставку на функцију председника Српске напредне странке. Дакле, ја сам потпуно отворио пут за сарадњу са свим политичким странкама у Србији, ако су оне спремне да сарађујемо. Изборе смо завршили. Следећи циклус је за четири или пет година. За то време Србија мора да преживи у околностима у које су је довели избори.

Са коликим минусом преузimate Србију или, фудбалски речено, где се налази Србија на табели, ако се од ње очекује да се пласира у Лигу шампиона?

Николић: Па, Србија се налази да у септембру треба да врати 170 милиона евра, у октобру и новембру исте цифре. То стижу и обвезнице које су продате, стижу ануитети. Србија се налази пред новим задуживањима. Србија је земља која је много задужена у последње две године. То је једна

страна медаље. Друга страна, нападнути смо од оних који прате развој демократије и борбу против криминала, да је реформа правосуђа била лоша, да су мито, корупција и криминал узели много маха, да су медији недемократски и да је власништво над њима нетранспарентно. То су вам све... Да у јавним набавкама украдемо око 500-600 милиона годишње. То су вам све индикатори да се ми налазимо јако ниско. Перцепција, међу самим грађанима, перцепција тога колико је земља корумпирана је страшна. Дакле, ми морамо много да учинимо, сви заједно. И мислим да су грађани Србије, гласајући за мене, показали да желе промене. И ми сви морамо – и они који су до сада били на власти, ако формирају нову Владу, морају потпуно другачије да раде. Ја не кажем да ћу их ја на то натерати, али ћу их терати.

А да ли грађани очекују сада од Вас, они који су за Вас гласали, брзе промене? Да ли су очекивања помало нереална?

Николић: Па, знате, ја се никад нисам представљао као човек који ће за ноћ да промени Србију, функција на коју сам се кандидовао, дакле...

Али очекивања могу да буду таква.

Николић: Очекивања ће бити и ја ћу се трудити да испуним та очекивања. Ја Владу нећу да критикујем само зато што нисмо били у истим политичким странкама, али ће заиста бити критикована ако настави да се понаша као што се понашала ове четири године: да је све могуће, да је све лако, да то може ако се не напуне – а чујем да лоше иде наплата ПДВ-а и у марту, и у априлу, и у мају. Ако немамо наплату пореза и ако нема за пензије и плате запослених, нећемо да смањујемо трошкове него ћемо да узимамо нове кредите. Значи, грађани од мене могу да очекују да се у односима са Владом, у односима јавности, у раду Председништва залажем за исте идеје које сам износио у кампањи. Те идеје су победиле. Ја немам право да одустанем од њих.

Јесте, али сада сте и Ви одговорни за оно што се дешава у држави. Кад сматрате да би било фер да и Ви почнете да примате критике, уколико ствари не иду како треба?

Николић: За сваки свој потез за који сам одговоран, надлежан, или који нисам, за нечињење, ја сам спреман да одмах примим критике.

Одмах? Не сматрате да Вам треба неки период да Вас пусте да уђете у дужност или...?

Николић: Па, видите, излошен сам ружењу од момента кад сам изабран, тако да ја и немам неки период мира, пошто настављају медији како су и започели, све ваљда у нади да би неко могао да ме обори, да ме сруши, да поништи изборе. Тражио сам мало мира, нисам добио. Радићу немиран.

Рекли сте да сте се састали са гувернером. Претпостављам да многи грађани који Вас буду сретали ће, без обзира на то што то није у ингеренцијама председника, али питаће Вас управо то – шта се дешава са динаром.

Николић: Па, гувернер је убеђен да ће динар да се заустави на некој новој вредности и да динар тражи неку своју нову вредност.

Само још реците вредност и бићемо срећни.

Николић: Па, то не зна ни гувернер. То би могло да се заустави и данас. Забринут је због тога што интервенише са доста новца свакодневно на девизном тржишту. Међутим, то је сада цена тих репооперација, цена задуживања у динарима који стужу на наплату. Гувернер је убеђен да Србија може да изађе из свега овога, али понавља оно што ја вама кажем – хитно треба формирати Владу. Он је разговарао са ММФ-ом, са другим институцијама. Они траже одмах владу са којом ће да преговарају. Не знам зашто су они искључени из нашег живота већ два-три месеца. Можда зато што су били ригорозни у захтевима да смањимо потрошњу – што ћемо морати – али они морају да се врате што пре у земљу да бисмо сагледали стање наших финансија и да утврдимо шта то све

можемо да урадимо одмах да би грађани Србије осетили олакшање. Знате, ја се само бојим да ми, ако наставимо овако и ако Влада не буде озбиљна, и ако не буде брзо формирана, да нас не ухвати тај циклус у коме се Грчка нашла, из кога није могла да изађе.

Можете ли Ви ту да реагујете, као председник?

Николић: Ја ћу реаговати. Ја мислим да је и ова емисија довољна за паметне људе, посебно за оне који ће да одлучују о судбини Србије, да је сасвим довољно да их упозорим на то да је догорело до ноката и да више времена за губљење и за оклевање нема.

Али, потребно је јединство код грађана, не само међу политичарима. Некако, бар мој утисак је, да су се после ових избора политичари прилично брзо помирили и кренули да разговарају, а да ли имате утисак да су грађани остали подељени доста оштром кампањом која је иза нас?

Николић: Могло би тако да се каже зато што су се странке трудиле да јасно дефинишу своје гласаче. Знало се да ће разлика бити изузетно мала. И, што се мене тиче, ја све време, откако се бавим политиком, позивам људе да гласају, а да после тога са комшијом који је гласао за другу странку седну и попију кафу и ракију и да чекају изборне резултате.

Није проблем кафа и ракија. Проблем је оно што причају док пију кафу и ракију.

Николић: Не, не, помириће се зато што их је помирило сиромаштво. И ми смо сад, у ствари, припадници једне исте странке, странке сиромашних, једног истог народа, народа сиромашних. До тога су нас довеле досадашње владе. Следећа Влада има прилику да остане упамћена као славна пошто је Србију извукла из кризе.

Има ли шансе да се грађани помире у имућности, не само у сиромаштву? Односно, шта ћете Ви сматрати својим успехом, 'ајмо да кажемо, рецимо, у прве две године, и у прве четири године овог мандата?

Николић: Све то што је у надлежности председника Републике и то што се очекује да председник Републике утиче на догађаје, на дешавања, сматраћу својим успехом. Сматраћу и својим успехом ако будемо имали добру Владу. Знате, председник Републике је ту везаних руку. Он мора да да мандат ономе иза кога стоји минимум 126 посланика. Али има одговорност, дао је мандат. И ако не критикује ту владу, неко ће да помисли да је заједно са њом радио на довођењу Србије у некакав лош положај. Ако је критикује, влада то не сме да схвати као жељу председника да руши владу него само као жељу да ради боље. Значи, ако у Србији не будемо живели боље, сматраћу то и својом грешком и својом одговорношћу, а ако будемо живели боље, сматраћу да је влада добро урадила свој посао.

Кад сте код критика, претпостављам да то значи да Вам је потребан јак кабинет који ће моћи, просто, да сагледа све што се дешава. Јесте ли почели да га правите или сте га већ направили?

Николић: Не, ја нисам ни... Ја пролазим поред зграде на Андрићевом венцу као да још то није моје ново радно место зато што не желим ванинституционално да било шта радим. Најпре ћу да сагледам... Узео сам систематизацију, признајем. Видим да је председник Републике себи правило паравладу отприлике, да сваки ресор безмало који постоји у Влади, покривен је и у Председништву. Ја ћу се трудити да драстично смањим трошкове Председништва зато што ми неће требати да се толико представљам као успешан председник, ако не буде то успешно. И хоћу да сагледам квалитет обављања послова свих људи који се тамо налазе. Хоћу да за свакога ко обавља свој посао како треба обезбедим да остане тамо где јесте. Значи, ја протокол не познајем. Најбоље га познају људи у Председништву. Ја ћу да их замолим да то обављају професионално. Ући ће неко од младих људи да учи тај посао – треба да се смењују кадрови – али сматрам да постоје неке функције у Председништву које треба да буду сталне, државне, а не да зависе од новоизабраног председника

који ће сад да почисти сто-двеста људи, да доведе сто-двеста својих. Свако ко буде стручно обављао свој посао радиће у Председништву баш као да се није ни променио председник.

Сутра присуствујете конгресу Јединствене Русије у Москви. Напомињете да је то приватна посета бившег председника странке, али тешко је рећи да у тој посети неће, макар колико неформално, и неког мало званичнијег тона.

Николић: Па, добро, ја не кажем да неће бити, зато што ту обавезу сам... Ја сам све учинио да Српска напредна странка има споразум са Јединственом Русијом о сарадњи. Ја сам био на свим конгресима Јединствене Русије, и када су одређивали кандидате за депутате, и за председника Руске Федерације. Позван сам на овај конгрес да на њему говорим пре више од месец дана, зато што ће на њему бити изабран председник Јединствене Русије. И сад кад се све то десило и кад сам изабран за председника Републике, ми смо се договорили да ја – пошто сам одлучио одмах да поднесем оставку на функцију председника странке – ми смо се договорили да Главни одбор Српске напредне странке ту оставку идуће недеље прихвати, усвоји, зато што бих желео да још једном, у својству председника странке, будем на конгресу Јединствене Русије, да их не преварим. А биће, наравно, разговора који се већ тичу званичног тона. Међутим, моја прва званична посета по полагању заклетве биће посета Бриселу.

Зашто? Зашто Бриселу?

Николић: Па, зато што... Шта ми, какав ми спор имамо са Руском Федерацијом. Ми само можемо све боље и све боље. А од Европске уније много тога зависи. Заиста желим да прво покажем да Србија треба да буде у Европској унији, да никада, откад сам почео то да говорим, нисам лагао, да желим да сазнам који су услови које нисмо испунили и да видим који су услови да ми отпочнемо преговоре до краја године. нама је сарадња са Европском унијом уређивање земље, а ми смо се Уставом обавезали на европске вредности, на супремацију европског законодавства над нашим законодавством. Нама је Европска унија могућност да отварамо фабрике које ће извозити на тржиште Руске Федерације. Ми тај споразум треба да користимо све док не будемо члан Европске уније. Тада ће нам укинути.

Али, имали сте разговоре са високим функционерима Европске уније и до сада. Је ли мислите да ће они другачије информације или другачији, уопште, тон разговора имати сада када сте председник државе?

Николић: Да.

Мислите да Вам нису до краја баш говорили све као лидеру опозиције?

Николић: Ја мислим да су били дужни да то кажу председнику Републике. И могуће да су му говорили. Ја могу само сада пред Вама да се обавезем да ја нећу крити. Све оно што ми у Бриселу буде стављено као задатак Србије, одмах ћу да има кажем: „Оно што мислите да ми кажете, знајте, знаће грађани Србије.“ Ја не желим да водим своју политику нити тајну политику. Ја се не бојим конкуренције у Србији. Оног часа када буде постојао бољи, нека ме победи. Нити ћу да га спречавам, нити ћу да ангажујем хиљаде људи у томе да га спрече, нити ћу да копам по његовој прошлости да нађем који је број ципела носио пре две године. Значи, оно што Србија преговара са Европском унијом, то треба да буде јавно за грађане Србије, пошто њих највише кошта. А посебно односи у вези Косова и Метохије. Ја желим да будем први човек на некој функцији у Србији који ће отворено да каже грађанима Србије шта то, у ствари, Европска унија тражи од нас, пошто мени, као представнику опозиције, никада коначно нису рекли шта они, у ствари, постављају као коначне услове да бисмо били члан Европске уније.

Очекујете ли да ту постоји јединствен став Европске уније, будући да они нису сви јединствени ни око признавања независности Косова и Метохије?

Николић: Ја знам да они нису сви јединствени око признавања независности, али они који не признају независност Косова и Метохије сигурно неће заустављати наш пут у Европску унију. Они који су признали, заустављаће. Имају право вета, на крају крајева. Дакле, ја морам да знам шта траже они који су признали независност Косова и Метохије. Лако је нама са већим пријатељима, тешко нам је са мањим пријатељима.

Након тога имате регионални састанак 15. јуна у Београду. Каква су Вам ту очекивања? Само, практично, две недеље ће бити да се припремите.

Николић: Да, знате, ја морам да видим, пошто сам ја већ добио некакав списак шефова држава који би требало да дођу и шефова влада који би требало да дођу, морам да видим да ли Протокол ради на томе. Због тога молим госпођу Славицу Ђукић Дејановић. И мислим да ћемо господин Тадић и ја да се сретнемо у Председништву, пошто њега ценим као бившег председника Републике. И одмах хоћу да видим са Протоколом да ли постоје неки откази, да ли је то... То је веома велики самит, од Азербејџана до Босне и Херцеговине, са великим изгледима да то постане простор на коме се сарађује а не на коме се сукобљава, простор који може да склапа своје споразуме – не само политичке већ и трговинске, што мене страшно интересује – а то је уједно и прилика да сви ти људи који нису имали изборе, који сада врше функцију у својим државама, упознају како изгледа, ја бих волео, и нова Влада Србије, председник Владе, али и председник државе, који је већ изабран.

На том простору, како се чини, криминалци већ одлично сарађују, за разлику можда од политичара, где себе видите у борби против криминала и против корупције, поготово што та борба може да носи и веома високу личну цену по Вашу безбедност?

Николић: Па, Ви знате, ја сам јуче упутио поруку господину Тадићу – ја сам то њему рекао и лично, али желим да и овим путем кажем – ја знам да је он отпочео процес борбе против криминала, организованог криминала, да тај процес није завршен, али да је отпочет. Знам да су то опасни људи који могу да угрозе сваког појединца. Ја сада кажем: сви који су ушли у ту борбу, ако не буду на функцијама после ових избора, морају да буду апсолутно заштићени. Дакле, господин Тадић заслужује потпуну заштиту, такву какву има и моја породица као породица председника Републике. А мислим да ћу наставити, не само наставити то што је он започео. Ја то дугујем и самом себи, пошто већ годинама говорим о тој борби која споро иде. Ја ћу то да убрзам до мере да ће да се пуше криминалци по Србији пошто то не може да се издржи више. То је...

Али то значи да ћете Ви бити прилично ту угрожени, не само Ви него и Ваши најближи?

Николић: Наравно, па, знају. Не може се битка задобити све лежећи на меку душеку. Ово је борба против канцера који је захватио наше ткиво и у томе, ако неко од нас и страда – ја први, па, шта? Ослободити Србију од таквог зла, шта је ту једна жртва.

Е сада, ту се одмах намеће питање, ко ће вас обезбеђивати, Војска или Полиција? Уколико ви ту будете могли да одлучујете.

Николић: Знате, по Закону о председнику Републике, председник може да бира. Ја мислим да ће то, ипак, бити Полиција. Зато што свако дете на улици чува Полиција, сваког грађанина Србије чува Полиција – а зашто бих се ја издвајао? Ја хоћу да пружим..себе да представним као једног од грађана Србије. Значи, ако грађани Србије имају поверење у Полицију, хоћу да и председник Србије има поверење у Полицију. Тако да ћу да се захвалим Војсци, иако сам њен врховни командант и имао бих право. Када будем у ингеренцијама Војске, нека ме обезбеђују, али у свакодневном животу обезбеђиваће ме Полиција.

Како ће грађани да стигну уопште до вас? Претходни председник је зато направио Народну канцеларију – шта ћете Ви урадити?

Николић: Знате шта, та Народна канцеларија је зависила од тога ко је води и колико је било потребно да се она представи грађанима као неко ко решава њихове проблеме. Знам да је њихов посао био само да проследи Заштитнику грађана оне захтеве или оне молбе које је имала канцеларија. Ја нећу да укинем ништа што је било добро, а могу само да побољшам ствари, тако што ћу да се и лично ангажујем у многим случајевима, није ми тешко.

А како ће неко да дође до Вас?

Николић: Па морам да кажем, тешко. Али, доћи ће до људи који ме представљају и који могу да дођу до мене. Значи, не би ваљало да свако ко жели, да дође, то би, ја мислим, биле стотине хиљада људи.

За крај – Вас, претпостављам, до сада нису често звали „председниче“, ако су вас уопште звали и у странци. Је ли вам необично то што ће вас од сада сви звати „председниче“?

Николић: Па јесте. Али, морам да вам кажем да после избора 2008. године многи су ме звали „председниче“, јер су некако мислили да сам тада заслужио био победу. И онда ја кажем, па нисам, бре, председник, јеси видео када сам честитао Борису Тадићу. Они кажу, не, не, не, за мене си ти председник. Али ми је..ево јуче сам ишао да снимим једну емисију у Републику Српску, она ће бити емитована после ваше, желео сам да се прво представим на Јавном сервису, који бих волео да буде апсолутно неутралан убудуће, и који је био бољи од многих приватних..од свих приватних телевизија у овој кампањи. Дакле, први пут сам доживео да ме тамо сачекује полиција, обезбеђују, затварају путеве и било ми је нелагодно, морам да признам. Ја сам навикао, ја сам возим свој аутомобил. Тако да ће можда људи из полиције који ме обезбеђују имати мука са мном, ја ћу и даље да кад кренем у село да возим свој ауто.

Или ћете можда моћи само да обрнете један круг новим фијатом у фабричком кругу када се буде представљао, будући да постоји забрана да председник вози аутомобил.

Николић: Ја ту забрану у Закону нисам видео. А мени да полиција нешто забрани, може само оно што није у складу са законом. Иначе, ако председника воде други, онда он није председник. Дакле, мораће да се навикну да је дошао председник који је цео свој живот водио и живео сам, и да ја једноставно не могу да постанем ни роб ни машина. Али, што се „Фијата“ тиче, ако та инвестиција зависи од прседника републике, ја могу само да јој помогнем.

Нисте ми до краја одговорили, како ћете се осећати када Ваши непосредни сарадници, с којима сте врло блиски и на „ти“ сте, почну да Вас ословљавају сада са „председниче“?

Николић: Па, знате шта, човек се изгледа навикне кад почну да му, тако, говоре „председниче“. Ја мислим да ћу да се навикнем на то. Шта да радим. Прво, Александар Вучић ме је увек звао „председниче“. То је био некакав однос којим је он хтео да покаже и другима да тако треба. И кад

неко каже „Томо“, он каже: „Кажи 'председниче', ко зна ко те слуша. Знам да сте пријатељи, али кажи 'председниче'.“ Али, за председника Републике ја мислим да је уобичајено да се каже „председниче“ и мени то неће да смета.

Да, господине председниче, хвала на разговору за РТС. Поштовани гледаоци, био је ово изабрани председник Србије Томислав Николић. Гледали сте Реч на реч. Желим вам пријатно вече.